

De adviseur

van God

LIBERTY BIESMA

De Adviseur van God

“Absurde oplossingen voor een goddelijk probleem.”

Liberty Biesma

Gregor's pen tikt drie keer tegen het glas van de tafel. Een man die zich de adviseur van God noemt. In zijn mailbox zat een persbericht van zes pagina's, compleet met technische tekeningen van okselkieuwen en afneembare tenen. Hij heeft het drie keer gelezen. Tweemaal met gefronste wenkbrauwen, één keer met een glas whisky. Volslagen gek, denkt hij. Of een man met een heel overtuigende psychose. Maar het boek staat op de bestsellerlijst. Nummer drie, vlak achter een kookboek en een thriller over een vermiste vrouw. Mensen kopen dit. Mensen lezen dit. En nu zit hij hier, 47 verdiepingen boven de stad, om de man te interviewen die denkt dat hij God kan verbeteren. Hoe kom ik hier doorheen zonder in de lach te schieten?

De studio ruikt naar nieuwe verf en koffie die te lang op het warmhoudplaatje heeft gestaan. Het is een glazen doos in de wolken, op de 47e verdieping van een kantoorgebouw dat zo anoniem is dat zelfs de beveiliging beneden de naam moet opzoeken.

Tussen de interviewer en de gast ligt een tafel van gehard glas, zo dun dat het bijna onzichtbaar is — alsof de vragen en antwoorden in de lucht tussen hen zweven. Het enige bewijs dat de tafel bestaat is de perfecte cirkel van condens onder een onaangeroerd glas water, dat langzaam een natte schaduw trekt richting de rand.

Achter hen: een wand van ramen die de avondschepping van de stad toont. Rode en witte lichten kronkelen tussen wolkenkrabbers als een neon-slang die iemand heeft losgetrapt. Ergens beneden toetert een taxi. Het geluid bereikt hen als een fluistering.

Gregor zit aan de verkeerde kant van zijn stoel. Zijn spijkerbroek — één keer te heet gewassen, de kleur van vergeten lucht — spant om zijn rechterdij. Het katoenen overhemd heeft een knoop die niet klopt; de onderste zit in het verkeerde gaatje, waardoor de hele voorkant scheef hangt als een gordijn dat halverwege is blijven hangen. Zijn rechterbil hangt een beetje over de rand van de stoel. Hij zit zo al vijf minuten. Onbewust, klaar om op te staan. Klaar om weg te lopen als het te gek wordt.

Zijn notitieblok — een A5-blok met ezelsoeren en koffievlekken — ligt open op zijn schoot. De hoeken zijn omgevouwen, opgevouwen, weer omgevouwen. Origami van twijfel. Bovenaan de pagina staat: Adviseur van God??? met drie vraagtekens die hij met te veel kracht heeft geschreven. De laatste heeft het papier bijna doorboord.

Zijn pen — een vulpen, kobaltblauw, een cadeau van zijn ex-vrouw die zei dat "echte schrijvers geen Bic gebruiken" — balanceert tussen zijn vingers. Hij heeft hem nog niet gebruikt. Hij draait hem alleen maar rond, rond, rond.

De deur gaat open zonder te kloppen. Een man loopt binnen.

Jong — of lijkt jong. Gregor's research zei vijftig, maar de man die nu door de glazen deur stapt beweegt als iemand die net dertig is geworden en het leuk vond. Lang haar, golvend, lichtbruin met hier en daar een draad zilver dat het licht vangt. Het valt over zijn schouders als een gordijn dat net open is getrokken. Stoppelbaard — drie dagen oud, misschien vier. Niet de baard van iemand die vergeten is te scheren, maar van iemand die geen tijd heeft omdat hij bezig is met belangrijker dingen.

Het gewaad. Gregor staart. Het is een gewaad. Geen jurk, geen tuniek, geen kostuumkeuze. Een gewaad. Linnen, beige — niet het beige van een bank bij IKEA, maar het beige dat je alleen ziet in schilderijen van heiligen en oude kaarten van Jeruzalem. Het valt in golven, watervallen van stof die bewegen alsof er een briesje doorheen waait. Er is geen briesje. Op zijn borst: een kruis. Maar geen symbool. Het is een ingelijste print — klein, misschien 10 bij 10 centimeter — van een technische tekening. Gregor tuurt. Het zijn... knieën? Nee. Scharnieren. Mechanische scharnieren die op knieën lijken. Of knieën die op een boormachine lijken.

De man loopt naar de bank alsof hij hier woont. Zijn voeten zijn bloot. Gregor ziet nu pas. Blote voeten op het koude studio-linoleum, en de man lijkt het niet te merken. Zijn tenen zijn... normale tenen. Gregor weet niet waarom hij daarop let, maar hij doet het toch.

De adviseur laat zich zakken in de kussens van de bank met een soepelheid die niet past bij iemand van vijftig. Zijn knieën kraken niet. Zijn rug kraakt niet. Hij zakt gewoon, als water dat een vorm vindt. Hij neemt precies de helft van de bank in beslag. Niet meer. Niet minder. Alsof hij het heeft opgemeten. Zijn handen — lange vingers, nagels die nét iets te kort zijn geknipt voor iemand die eruitziet als een mysticus — liggen rustig op zijn schoot. Dan beginnen ze te bewegen. Kleine gebaren. Eerst als iemand die iets tekent in de lucht, een blauwdruk, een schema. Dan veranderen ze in zegeningen. Handpalmen omhoog, vingers gespreid. Dan weer terug naar tekenen.

De stoppelbaard is niet symmetrisch. De linkerkant is een fractie voller dan rechts. Gregor ziet het nu pas. Het is een klein detail, maar het maakt de man menselijk. Minder heilige, meer... buurman die zijn gereedschapskist vergeet terug te brengen.

De man kijkt om zich heen. Zijn ogen — donkerbruin, of misschien groen, het is moeilijk te zeggen in dit licht — scannen de ruimte alsof hij een huis bekijkt dat hij overweegt te kopen. Hij knikt. Eén keer. Goedkeurend.

Gregor schraapt zijn keel. 'Welkom, meneer Iskariot.' Zijn stem klinkt te hoog. Hij schraapt nog een keer. 'Neem plaats alstublieft.' Hij wijst naar de bank, ook al zit de man er al.

De man lacht. Geen grijns, geen glimlach. Een lach. Zacht, warm, alsof Gregor net een grap heeft gemaakt die alleen zij tweeën begrijpen.

'Zeg maar Jonas, hoor.' Zijn stem is dieper dan Gregor had verwacht. Niet dreigend diep, niet radiopresentator diep. Gewoon... diep. Als iemand die veel heeft nagedacht en niet hoeft te roepen om gehoord te worden.

Gregor knikt. Zijn notitieblok schuift van zijn schoot. Hij vangt het op, net op tijd. Zijn oren voelen warm.

'Bedankt voor uw komst naar de studio, Jonas.'

Jonas kijkt nog steeds rond. Zijn blik blijft hangen bij de camera's — drie zwarte ogen die vanuit verschillende hoeken toekijken — en dan bij de ramen. De stad. De lichten. Hij knikt weer, alsof de stad hem persoonlijk heeft uitgenodigd.

'Mooi uitzicht,' zegt Jonas. Niet als een compliment, maar als een constatering. Zoals je zou zeggen: "Het regent."

Gregor volgt zijn blik. Hij werkt hier al drie jaar. Hij heeft het uitzicht al maanden niet meer gezien. 'Ja,' zegt hij. Stille.

De airconditioning zoemt. Het heeft de frequentie van het geluid dat je maakt als je met je tong tegen je verhemelte zuigt. Gregor hoort het nu pas.

Ergens achter de camera's neemt de technicus een slok koffie. Het geluid van de beker tegen zijn tanden is een zacht tik.

Gregor kijkt naar zijn notities. Blanco. Hij heeft alleen die drie vraagtekens. 'U heeft een boek geschreven,' zegt hij. Zijn pen tikt weer tegen het glas. 'Met de titel "De Adviseur van God".'

Jonas knikt.

'Waar gaat het boek over?'

Jonas' mondhoeken trekken iets op. Niet veel. Een millimeter misschien. Zijn handen vouwen zich samen, vingers in elkaar gestrengeld alsof hij bidt, maar dan horizontaal. 'Het boek,' begint hij, en zijn stem krijgt een cadans, een ritme, alsof hij dit al honderd keer heeft uitgelegd maar het nog steeds interessant vindt, 'bevat een serie verbeteringen die God zou moeten aanbrengen op de fouten die Hij heeft gemaakt bij de schepping.'

Gregor schrijft het op. Zijn handschrift is krakkemikkig.

'Beginnersfouten,' vervolgt Jonas. Hij kijkt Gregor aan. Zijn ogen zijn groen. Definitief groen. 'Zou ik ze willen noemen. Of, in sommige gevallen, gewoon idioot design van de kroon op Zijn schepping.'

Gregor's pen stopt halverwege een letter. Hij kijkt op. 'Idioot design?'

'Ja.' Jonas zegt het zoals je "ja" zou zeggen tegen de vraag of je koffie wilt. Simpel. Vanzelfsprekend.

Gregor leunt achterover. Zijn stoel kraakt. Hij vraagt zich af of de microfoon dat oppikt. 'Bent u niet bang,' zegt hij langzaam, en hij kiest zijn woorden alsof hij door een mijnenveld loopt, 'dat u hiermee een hoop gelovige mensen tegen de schenen stoot?'

Jonas haalt zijn schouders op. Een klein gebaar, bijna onzichtbaar onder de watervallen van linnen.

'Ik denk het niet.' Hij vouwt zijn handen uit elkaar en legt ze weer op zijn schoot. 'Gelovigen zouden beter moeten weten en niet zomaar alles wat God heeft gemaakt als iets bijzonders moeten bestempelen.'

Gregor schrijft het op. Zijn pen krast over het papier. Een woord blijft hangen: bijzonders, met een streep eronder. 'Kunt u dit onderbouwen?'

Jonas leunt naar voren. Zijn gewaad verschuift, de technische tekening op zijn borst kantelt in het licht. De scharnieren op de print lijken te bewegen. Ze doen het niet. Het is de schaduw. Zijn ogen glinsteren. 'Graag.' Jonas spreekt rustig, maar zijn handen bewegen. Ze tekenen vormen in de lucht, cirkels, golven. Gregor volgt ze met zijn ogen, alsof hij naar een conducteur kijkt die een onzichtbaar orkest dirigeert. 'Het begint al bij de eerste dagen van de schepping.' Jonas' stem heeft het tempo van iemand die les geeft, geduldig maar zeker. 'Er wordt God toegeschreven dat Hij alwetend en volmaakt is. Ieder mooi iets op aarde wordt gezien als iets moois en goeds, wat alleen door een liefdevolle God met een volmaakt inzicht kan zijn gemaakt.' Hij pauzeert. Kijkt uit het raam. De stad knippert terug. 'Maar vraag je eens het volgende af, Gregor.' Gregor's naam klinkt vreemd uit zijn mond. Te persoonlijk. Alsof ze vrienden zijn. 'Wij leven in een wereld die voor het overgrote deel uit water bestaat.' Jonas spreidt zijn handen, alsof hij de oceaan voor hen uitspreidt op de glazen tafel. 'Tweederde. Misschien meer. Water, water, overal water. En wat doet de kroon op Zijn schepping?' Hij kijkt Gregor aan. Zijn wenkbrauwen gaan omhoog. 'Sterft. In dat water.'

Gregor fronst. Zijn pen tikt. 'U bedoelt... verdrinking?'

'Verdrinking!' Jonas slaat met zijn vlakke hand op zijn knie. Het geluid is scherp in de stille studio. 'Precies! Is dat niet vreselijk dom? Waarom heeft Hij ons geen kieuwen gegeven zodat wij daar ook kunnen leven?'

Gregor opent zijn mond. Sluit hem weer. Zijn hersenen proberen te bedenken of dit een serieuze vraag is.

'Wanneer wij een minuut zonder zuurstof zitten,' zegt Jonas, en hij tikt met zijn vinger op de tafel, één keer per woord, 'gaan. We. Dood.'

'Dat had voorkomen kunnen worden door ons een ander systeem te geven. Eentje waar je bijvoorbeeld geen zuurstof nodig zou hebben.'

Gregor schrijft. Zijn handschrift is nu krakkemikkiger. De letters lopen in elkaar over. 'Maar dat zou ons biologisch gezien toch heel anders maken?' Hij kijkt op. 'We zouden geen mensen meer zijn.'

Jonas glimlacht. Breed nu. Zijn tanden zijn wit, te wit. 'Natuurlijk! Daarom stel ik voor: kieuwen.' Hij wijst naar zijn oksel, trekt zijn arm omhoog zodat de stof van zijn gewaad verschuift.

Gregor ziet huid, een beetje haar, niets bijzonders.

'Bijvoorbeeld hier. Onder onze oksels. Dat zou een ideale plaats zijn.'

Gregor staart naar de oksel van Jonas Iskariot, adviseur van God, en vraagt zich af hoe zijn leven hier is beland.

'Het ventileert daar dan vanzelf,' vervolgt Jonas enthousiast, zijn arm nog steeds omhoog, 'zodat we geen deodorant nodig hebben. Dat is economisch verstandig.' Hij laat zijn arm zakken. 'En het scheelt weer in drijfgassen die de ozonlaag aantasten. Twee vliegen in één klap!'

'Okselkieuwen,' herhaalt Gregor.

'Precies!' Jonas knikt. 'Functioneel én milieuvriendelijk.'

Gregor schrijft het op. Okselkieuwen. Milieuvriendelijk. Hij zet er drie vraagtekens achter.

Jonas leunt nog verder naar voren. Zijn handen grijpen nu in de lucht alsof hij iets probeert te pakken, iets onzichtbaars dat net buiten bereik zweeft.

'De hoofdbron van alle levensenergie, Gregor.'

Weer zijn naam. Gregor merkt dat hij erop reageert, alsof zijn lichaam weet dat het zijn beurt is om te luisteren.

'En we kunnen er niet tegen.'

Jonas spreidt zijn vingers, alsof hij zonnestralen vangt. 'Gooi je een emmer water in je benzinetank, rijdt je auto nog. Misschien niet goed, maar hij rijdt. Maar een uurtje in het zonnetje?' Hij balt zijn hand tot een vuist. 'Directe system failure. Huidkanker. Verbranding. Uitdroging.' Hij laat zijn hand zakken, alsof het te zwaar is geworden. 'God had voor fotosynthese moeten kiezen.'

Gregor's pen stopt.

'Fotosynthese,' herhaalt hij vlak.

'Ja! Groene huid, zuurstof uitstoten, suiker uit lucht happen.' Jonas kijkt hem aan alsof dit het meest logische is wat hij ooit heeft gezegd. 'Bijkomend voordeel: de hele voedselindustrie zou overbodig worden. Geen honger. Alleen maar af en toe lekker in de zon zitten voor een top-up.'

'Groene mensen.' Gregor hoort zijn eigen stem, alsof iemand anders hem uitspreekt.

'Waarom niet?' Jonas' wenkbrauwen schieten omhoog. 'Het werkt voor planten. En denk eens aan de cosmetica-industrie — we hoeven geen zonnebrand meer. Sterker nog, we zouden zonnebrand kunnen produceren voor dieren die het nog niet hebben. Een hele nieuwe markt!' Hij glimlacht breed. Zijn tanden glinsteren in het studiolicht.

Gregor staart naar zijn notities. Hij heeft "groene mensen" geschreven en het daarna doorgestreept. Toen heeft hij het opnieuw geschreven, maar in hoofdletters.

'Oké.' Hij schraapt zijn keel. Zijn keel voelt droog. Hij kijkt naar het glas water op tafel, maar het is niet van hem. 'Laten we het over iets praktischere hebben.'

Hij bladert door zijn notities, ook al zijn er geen notities om door te bladeren. 'Wat vindt u van... laten we zeggen, slapen?'

Jonas' ogen lichten op.

Letterlijk. Gregor ziet het. Het is de reflectie van de studiolampen, moet het zijn, maar toch — ze lichten op alsof hij zojuist het wachtwoord heeft geraden voor een kluis vol goud.

'Ah!' Jonas steekt zijn vinger omhoog. 'Slapen!' Hij lacht, een korte blaf van plezier.

'Een derde van ons leven,' begint hij, en zijn stem krijgt een dramatische ondertoon, alsof hij een toneelstuk opvoert, 'zijn we bewusteloos. Compleet nutteloos. Wist je dat, Gregor? Reken maar uit. Als je tachtig wordt, heb je 26 jaar geslapen. Zesentwintig jaar!'

Gregor had dit niet uitgerekend. Hij rekent het nu uit in zijn hoofd. Jonas heeft gelijk.

'God had ons gewoon oplaadbare batterijen kunnen geven,' zegt Jonas. Hij maakt een gebaar alsof hij een stekker in een stopcontact steekt. 'Zoals een telefoon. Gewoon twee uur aan een stopcontact — Hij had die stopcontacten in onze navel kunnen plaatsen, perfect verstopt — en je gaat weer 48 uur mee.' Hij kijkt naar zijn eigen navel, ook al is die verborgen onder het gewaad. 'Nu liggen we daar maar. Kwetsbaar. Snurkend.' Hij kijkt op. 'Zeer slecht ontwerp.'

'Een stopcontact in je navel,' herhaalt Gregor. Hij schrijft het niet op. Het is te absurd om op te schrijven.

'Ja!' Jonas knikt enthousiast. 'Universele USB-C aansluiting natuurlijk. Niet zo'n ouderwets ronde stekker. We zijn moderne mensen, Gregor.' Hij leunt achterover, zijn handen achter zijn hoofd, alsof hij net een complex wiskundeprobleem heeft opgelost. 'En omdat je navel toch al een beetje naar binnen zit, kun je er een klein klepje op maken. Netjes. Beschermd tegen stof en water. Ideaal. Je zou zelfs kunnen zwemmen met je navel-oplaadpoort.'

Gregor kijkt hem aan. Jonas kijkt terug. Geen spoortje van ironie.

'Maar,' begint Gregor voorzichtig, en hij legt zijn pen neer omdat zijn hand begint te trillen van ingehouden lach, 'is slapen niet... fijn? Een moment van rust? Dromen?'

Jonas kijkt hem aan alsof Gregor zojuist heeft gezegd dat regen van onderen komt.

'Rust?' Hij spuugt het woord bijna uit. 'Gregor, we verspillen 26 jaar van ons leven aan liggen. Stel je voor wat je allemaal had kunnen doen in die tijd.' Hij begint op zijn vingers te tellen. 'Je zou drie extra opleidingen kunnen doen. Zes talen kunnen leren. Een compleet tweede carrière kunnen hebben.' Hij spreidt zijn handen. 'Nee. Slapen is puur inefficiëntie. Het is Gods grootste designfout.' Hij pauzeert. 'Nou, een van de grootste. En dan de blaas!' Jonas slaat weer op zijn knie. Harder nu. De klap echoot door de studio.

Achter de camera's schikt de technicus. Zijn koffie klotst in zijn beker.

'Waarom moeten we continu onderbroken worden?' Jonas' stem stijgt, niet boos, maar gepassioneerd. 'Ik ben een keer gestopt met tellen bij 280 toiletbezoeken per jaar. Reken het uit.'

Gregor rekent het niet uit. Hij kijkt alleen maar.

'Dat zijn weken werktijd die we kwijt zijn,' zegt Jonas. 'Weken! En dan heb ik het nog niet eens over het zoeken naar een toilet, het wachten tot het vrij is, het doorspoelen, het handen wassen.' Hij telt op zijn vingers. 'Een interne

destilleerinstallatie had het probleem opgelost. Een gesloten systeem: vloeistof gaat erin, wordt gefilterd, gaat er weer uit als drinkwater.'

Gregor voelt zijn maag draaien.

'Een mens zou maanden zonder toilet kunnen,' vervolgt Jonas, zijn ogen groot van enthousiasme. 'Ideaal voor festivals en lange vergaderingen. En vliegtuigen! Denk aan vliegtuigen!'

'Moment.' Gregor steekt zijn hand op, alsof hij een kind in een klas tot stilte maant. 'U stelt voor dat we ons eigen... afvalwater gaan drinken?'

'De technologie bestaat al!' Jonas slaat zijn handen tegen elkaar. 'De nier doet het al. Hij filtert, zuivert, recycleert. Compleet autonoom. Maar stel je voor: geen toiletten meer nodig in vliegtuigen.' Hij spreidt zijn armen breed. 'Meer ruimte voor stoelen. Of beter nog, een kleine bar. Champagne op 10.000 meter hoogte. De luchtvaartindustrie zou er blij mee zijn. De aandeelhouders zouden juichen.'

Gregor staart naar zijn notities. Hij heeft "interne destilleerinstallatie" geschreven. Hij heeft het onderstreept. Twee keer. Alsof dat het geloofwaardiger maakt. Alsof onderstrepen helpt. Zijn pen ligt nu stil. Zijn hand rust op het papier, de inkt niet meer vloeiend. 'Laten we het hebben over lichaamsdelen,' zegt Gregor. Zijn stem klinkt moe nu. Hij heeft pas een half uur gepraat en hij klinkt alsof hij een marathon heeft gelopen.

Jonas knikt. 'Ja. Waar wil je beginnen?'

'U heeft... veel kritiek op lichaamsdelen.'

'Kritiek?' Jonas trekt zijn wenkbrauwen op. 'Ik zou het constructieve feedback willen noemen. Bijvoorbeeld de nek.' Hij draait zijn hoofd naar links, toen naar rechts. Zijn nek kraakt. Eén keer, twee keer. 'Hoor je dat?' zegt hij. 'Ik ben nog geen vijftig en mijn nek klinkt als bubbeltjesplastic. Waarom kan ons hoofd niet 360 graden draaien? Ik zit in de auto, wil linksaf, maar mijn nek zit vast.' Hij kijkt Gregor strak aan. 'Een uil kan het wel. Een doorsnee uil heeft meer bewegingsvrijheid dan een doorsnee accountmanager. Leg dat eens uit.'

Gregor kan het niet uitleggen. 'En uw oplossing?' vraagt hij.

Jonas glimlacht. Het is een glimlach die zegt: ik dacht dat je het nooit zou vragen. 'Een kogelgewricht. Maar dan met etiquette-schakeling.' Hij reikt naar zijn oorlelletje en knijpt erin. 'Knijp je in je oorlelletje, dan zit hij op "conversatiemodus". Dan kan je hoofd alleen maar vooruit, beleefd. Ogen op je gesprekspartner. Beleefde aandacht.' Hij laat los. 'Laat je los, en je kunt de hele zaal in de gaten houden. Perfect voor vergaderingen — je ziet wie er op zijn telefoon zit — én verkeersveiligheid. Je kunt alle dode hoeken zien zonder je lijf te verdraaien.'

Gregor probeert serieus te blijven. Zijn lippen trillen. 'En... oren?' vraagt hij, omdat hij niet weet wat hij anders moet vragen.

'Ah, oren!' Jonas wijst naar zijn eigen oor, trekt eraan alsof hij het demonstreert. 'En dan dat haar in je oren. Alsof je lichaam denkt: "Nou, dit vliegwiel heeft zijn functie verloren, laten we er een nest voor hamsters van maken." Hij laat zijn oor los. Het is een beetje rood nu. 'Een simpele oplossing: bloempotfunctie.'

Gregor wacht. Jonas zegt niets meer. 'Bloempot... functie,' herhaalt Gregor langzaam.

'Ja! Je laat die haartjes gewoon zitten. Gooit er een beetje potgrond in. Een succulente. Misschien een klein cactusje. Scheelt weer ruimte op het balkon.'

Jonas kijkt naar het plafond, alsof hij de plant al ziet groeien.

'Bovendien: je hoort niemand meer zeggen dat je niet naar ze luistert, want je hebt letterlijk groen in je oren. Je bent aan het fotosynthetiseren. Je bent productief, zelfs tijdens het luisteren.'

'Planten,' zegt Gregor. Zijn stem is vlak. 'In uw oren.'

'Kleine planten, Gregor. Kleine planten.' Jonas spreidt zijn duim en wijsvinger een centimeter uit elkaar. 'Niets groots. Een vetplantje. Het zou zelfs mode kunnen worden. Fashionweek Parijs. "Oor-tuinen, de nieuwe trend."'

Ergens in Gregor's hoofd breekt iets. Geen groot ding. Een klein scheurtje in zijn professionaliteit. Hij voelt zijn mondhoeken omhoog trekken.

'En dan de tenen.' Jonas' stem krijgt een dramatische ondertoon, alsof hij een spookverhaal vertelt bij een kampvuur. 'Evolutionaire overblijfselen die alleen maar botsen en breken. Vooral de kleine teen. Niemand weet waarom die bestaat, behalve om tegen tafelpootjes te rammen.' Hij kijkt naar zijn eigen blote voeten, wiebelt met zijn tenen. 'Je zou ze moeten kunnen verwijderen, zoals een accu uit een camera. 's Ochtends klik je ze eraf voor makkelijk schoenen aantrekken.' Hij maakt een klik-geluid met zijn tong. 'Ga je zwemmen? Klik je ze er weer op voor de stabiliteit. En stappen doe je gewoon op je hielen. Een beetje waggelen, maar dat doet een eend ook en die komt er prima mee door.'

Gregor kijkt naar zijn eigen voeten. Hij draagt schoenen. Bruine veterschoenen die hij heeft gekocht omdat ze in de aanbieding waren. Zijn tenen zitten erin, alle tien, permanent bevestigd. 'Afneembare tenen,' zegt hij.

'Ja!' Jonas knikt enthousiast. 'En je zou ze kunnen upgraden. Wintermodel met antislip. Zomermodel met extra ventilatie. Misschien zelfs een sportversie met veren voor extra sprongkracht. Je zou kunnen springen zoals een kangoeroe. Verticaal.' Hij maakt een springbeweging met zijn hand. 'De mogelijkheden zijn eindeloos. Je zou verschillende sets tenen kunnen hebben. Formele tenen voor bruiloften. Casual tenen voor het weekend. Werk-tenen voor op kantoor.'

'Ik...' Gregor begint, maar hij weet niet hoe de zin moet eindigen. 'Ik weet niet wat ik hier op moet zeggen.'

Jonas leunt achterover, zijn armen gespreid over de rugleuning van de bank. 'Dat is de natuurlijke reactie op goed design, Gregor. Ongeloof. Gevolgd door acceptatie. Gevolgd door "waarom hebben we dit niet eerder bedacht". Hij glimlacht, zelfverzekerd, alsof hij dit al honderd keer heeft meegemaakt. Jonas is nu op dreef. Hij praat sneller, enthousiaster. Zijn handen bewegen constant, tekenen vormen, wijzen, benadrukken. 'We knippen 28.800 keer per dag, Gregor.' Hij knippert overdreven, vijf keer snel achter elkaar. 'Een permanente strobe-light show in ons hoofd. Waarom geen kleine ruitenwissers? Een miniatuur exemplaar, zoals bij een auto.' Hij beweegt zijn hand voor zijn oog, heen en weer, als een ruitenwisser. 'Je vocht hoeft niet meer te verdampen. Je ogen blijven constant schoon. En je kunt er een heel klein beetje zeepwater in doen als je moe bent. Eventjes kijken door de ruitenwissers, en je bent fris.'

'Oogruitenwissers,' zegt Gregor. Hij schrijft het op zonder na te denken.

'Met verstelbare snelheid!' Jonas steekt zijn vinger op. 'Langzaam voor romantische momenten. Snel tijdens stofstormen. En een sproeifunctie natuurlijk, voor extreme omstandigheden. Zoals die achterwisser bij een auto, maar dan op je oog.'

Gregor voelt een hoofdpijn opkomen. Het begint achter zijn linkeroog, een klein klopje dat synchroniseert met zijn hartslag. 'Wat vindt u van interne organen?' vraagt hij, omdat hij niet meer weet wat hij anders moet vragen.

Jonas' ogen worden groot. 'De lever!' Hij slaat op zijn knie. De derde keer nu. Gregor hoort het geluid al aankomen voordat het gebeurt. 'De lever geeft geen signaal, Gregor. Hij doet zijn werk in stilte. Jarenlang. Decennia. En dan ineens: klaar, pensionado. Game over.' Hij knipt met zijn vingers. 'Een simpele LED-indicator in je voorhoofd had alles opgelost.' Hij tikt tegen zijn eigen voorhoofd, precies tussen zijn wenkbrauwen. 'Groen: hartstikke gezond. Drink maar door. Oranje: misschien toch die laatste shot

laten staan. Rood: ga naar bed, morgen geen alcohol.' Hij pauzeert voor effect. 'En knipperend rood: bel nu direct een taxi, je lever stuurt een SOS.'

'Een lampje,' zegt Gregor vlak. 'In uw voorhoofd.'

'Precies! Zoals een Check Engine-lichtje in een auto, maar dan voor jezelf. Je zou nooit meer verrast worden door leverfalen. Het zou levens redden, Gregor.' Jonas leunt naar voren, zijn stem wordt zachter, intenser. 'En het zou uitgaan een stuk veiliger maken. Je ziet iemand met een oranje lampje op zijn voorhoofd, dan weet je: nog één biertje en hij gaat over de limiet. Je ziet iemand met rood, je houdt zijn autosleutels vast. Simpel.'

Gregor masseert zijn slapen. De hoofdpijn wordt erger.

'Waarom klinkt iedereen anders op een voicemailbericht?' Jonas' stem is nu vol frustratie, alsof dit hem persoonlijk is overkomen, meerdere keren. 'Alsof er een demon in je keel zit die alleen actief wordt bij opname. Je neemt een bericht in, je denkt dat je normaal klinkt. Dan luister je het terug en het is... horror. Pure horror.' Hij schudt zijn hoofd, zijn lange haar zwaait mee. 'Een ingebouwde auto-tune module had dat kunnen voorkomen. Gewoon een kleine schroef achter je kaak.' Hij reikt achter zijn eigen kaak, alsof hij de schroef kan voelen. 'Draai je hem een kwartslag, en je bent Pavarotti. Een halve slag: Morgan Freeman. Een heel rondje: je klinkt als jezelf, maar dan zonder de teleurstelling.'

Gregor lacht. Hardop. Het geluid verrast hemzelf. Het echoot door de studio, weerkaatst tegen het glas, komt terug als een buitenaards geluid.

Jonas glimlacht. 'Grappig, toch?'

'U wilt dat mensen kunnen kiezen hoe ze klinken?' vraagt Gregor, zijn lach nog natrillend in zijn stem.

'Waarom niet?' Jonas spreidt zijn handen. 'We kiezen onze kleren. Ons kapsel. Onze schoenen. Waarom niet onze stem?' Hij begint op zijn vingers te tellen. 'Sollicitatiegesprek: je draait je stem op "autoriteit". Date? "Charmant en warm". Ruzie met de burens? "Onverzettelijk maar redelijk". Je moeder belt? "Lieve zoon die vaak belt".' Hij laat zijn handen zakken. 'En voor mensen die problemen hebben met hun stem — stotteren, heesheid, wat dan ook — geen probleem meer. Je draait de schroef en je klinkt perfect. Geen spraaktherapie meer nodig. Geen onzekerheid meer.'

Gregor kijkt naar Jonas. De man is serieus. Geen spoor van ironie, geen knipoog. Hij meent elk woord.

Jonas' stem wordt zachter nu. Bijna filosofisch. Hij kijkt niet meer naar Gregor, maar naar het raam, naar de lichten van de stad die langzaam aan en uit knipperen als een hartslag. 'Onze tanden vallen eruit. Onze botten worden broos. We worden doof en blind. Ons haar wordt grijs, of valt uit, of groeit op plaatsen waar het niet hoort.' Hij pauzeert. 'Waarom heeft God geen automatisch upgrade-systeem ingebouwd?'

Gregor schrijft niet meer. Hij luistert alleen maar.

'Zoals slangen die vervellen, maar dan compleet. Elke tien jaar een nieuw lichaam. Gewoon het oude eraf strippen zoals een wetsuit.' Jonas maakt een stripbeweging, alsof hij een pak uittrekt. 'Je stapt eruit. Nieuw lichaam eronder. Nieuwe knieën. Nieuw hart. Nieuwe ogen. Alles fris, alles gereset. En het oude lichaam? Compost. Voeding voor de aarde. De cirkel is rond.'

'Dat zou... wel erg vreemd zijn,' zegt Gregor voorzichtig.

Jonas kijkt hem aan. Zijn ogen zijn niet meer groen in dit licht. Ze zijn bijna grijs. 'Vreemder dan langzaam uit elkaar vallen?' Hij schudt zijn hoofd. 'Weet je, Gregor, we accepteren veroudering als normaal omdat we het altijd zo hebben gezien. Maar het is gewoon slecht design. Een auto krijgt een onderhoudsbeurt. Een computer krijgt updates. Waarom wij niet?' Hij leunt achterover, zijn handen achter zijn hoofd.

'We zouden een melding moeten krijgen: "Upgrade beschikbaar. Installeren: ja/nee?" Je klikt op ja. Je gaat slapen. Je wordt wakker in een nieuw lichaam. Klaar.'

Stilte.

De airconditioning zoemt. De technicus drinkt weer koffie. Ergens ver beneden toetert een auto.

'En laten we het eens hebben over voortplanting.' Jonas' stem krijgt weer volume. De filosofische toon is weg, vervangen door iets dat klinkt als oprechte verbazing. 'Negen maanden zwangerschap. Verschrikkelijke pijn bij de bevalling. En baby's die compleet hulpeloos zijn. Maanden, jaren zelfs, voordat ze kunnen lopen, praten, zichzelf voeden.' Hij schudt zijn hoofd. 'Waarom heeft God ons niet gewoon laten werken zoals krokodillen? Eitjes leggen, lekker in de zon, en na zes weken komt er een mini-volwassene uit die zichzelf kan redden.'

Gregor trekt een gezicht. 'Eitjes leggen klinkt... oncomfortabel.'

'Oncomfortabeler dan negen maanden zwanger zijn?' Jonas' wenkbrauwen schieten omhoog. 'Oncomfortabeler dan persing, scheuring, epiduraal? Ik denk het niet.' Hij leunt naar voren. 'Of nog beter: gewoon knopjes op onze schouders waar nieuwe mensen uitgroeien als een soort bloemen. Pijnloos, efficiënt, en je kunt gewoon doorwerken tijdens het proces. Je voelt een jeuk op je schouder, je kijkt — ah, daar groeit een nieuwe mens. Over drie maanden is hij groot genoeg om eraf te plukken.'

'Mensen die... uit schouders groeien.'

'Als bloemen, Gregor. Stel je voor hoe mooi dat zou zijn. Een nieuwe generatie die letterlijk op je schouders staat. Poëtisch én praktisch. En je zou kunnen kiezen: linkerschouder of rechter? Misschien allebei tegelijk als je een tweeling wilt?'

Gregor staart. Hij kan niet anders. De woorden komen zijn mond niet meer uit.

'We gebruiken maar tien procent van ons brein, zeggen ze.' Jonas steekt zijn vinger op. 'Nou, dat is niet waar. Wetenschappelijk bewezen onzin. We gebruiken ons hele brein, alleen niet tegelijkertijd. Maar stel dat het wél zo was.'

Hij pauzeert, kijkt Gregor aan.

'Waarom heeft God dan die andere negentig procent erin gestopt? Pure verspilling van schedel-ruimte! Hij had daar gewoon opslagruimte van kunnen maken. Een ingebouwde harde schijf.' Hij tikt tegen zijn slaap. 'Nooit meer iets vergeten. Alle herinneringen perfect opgeslagen. Je zou kunnen zoeken: "Waar heb ik mijn sleutels gelaten, dinsdag 3 maart 2019, 14:23 uur?" En hoppa, daar is het. Je ziet jezelf de sleutels neerleggen op de keukentafel, onder de krant.'

'Dat zou wel handig zijn,' geeft Gregor toe.

'Of nog beter!' Jonas springt bijna op van de bank. 'Maak er een extra maag van. Twee keer zoveel eten zonder dik te worden. Al die ruimte in je schedel, nutteloos. Maak er iets van!' Hij wijst naar zijn hoofd. 'Een buffet-maag. Voor speciale gelegenheden. Kerstdiner? Activeer je schedel-maag. Je kunt nog drie borden op. Geen probleem.'

Gregor masseert weer zijn slapen. De hoofdpijn is nu volledig aanwezig, een gestage druk achter beide ogen.

'En dan het geheugenprobleem,' vervolgt Jonas. 'We vergeten steeds waarom we een kamer binnenlopen. God had beter een intern zoekbalkje kunnen maken, iets als CTRL+F voor gedachten.' Hij maakt een typgebaar in de lucht. 'Eén tik in je hoofd: waarom kwam ik hier ook alweer? En hoppa, het antwoord verschijnt in neonletters boven de deur. Of als een voice-over in je hoofd: "Je kwam hier om je telefoonoplader te halen." Probleem opgelost.'

'Duizenden talen op één planeet.' Jonas' stem is vol ongeloof, alsof hij dit feit net heeft ontdekt. 'Duizenden! Waarom heeft Hij niet gewoon één universele taal in ons

DNA geprogrammeerd? Bij de geboorte: boom, je spreekt Universeel. Iedereen begrijpt iedereen. Geen misverstanden meer. Geen vertalers nodig. Geen oorlogen door miscommunicatie.' Hij spreidt zijn armen breed. 'Of telepathie! Gewoon gedachten rechtstreeks naar elkaar sturen via antennes die Hij op ons hoofd had kunnen zetten. We hebben die schedel toch al. Waarom geen antennes?'

Gregor stelt zich een wereld voor met mensen met antennes op hun hoofd. Hij probeert het niet te zien, maar het beeld is er al.

'Nu moeten we jarenlang naar school om elkaar te begrijpen,' zegt Jonas. 'Belachelijk inefficiënt. Kinderen die huilen omdat ze Frans moeten leren. Volwassenen die gefrustreerd raken omdat ze een Duitse gebruiksaanwijzing niet kunnen lezen.'

'Maar,' zegt Gregor, en zijn stem is voorzichtig, alsof hij op dun ijs loopt, 'zou telepathie niet... eng zijn? Iedereen kan je gedachten lezen?'

Jonas schudt zijn hoofd. 'Daarom de antennes! Met een aan/uit-knopje. Privacy wanneer je het nodig hebt, communicatie wanneer je het wilt. Simpel.' Hij wijst naar zijn hoofd. 'Klein knopje achter je oor. Rood: privé-modus. Groen: open voor communicatie. Je ziet iemand met een rood knopje, je stuurt geen gedachten. Respect voor privacy, maar met de mogelijkheid tot directe communicatie wanneer beide partijen het willen.'

'Nagels.' Jonas zegt het alsof het een vloek is. 'Waarom groeien die door? Voor altijd? We moeten ze constant knippen. Wie bedacht dat? Hij had gewoon een maximale lengte kunnen instellen. Zoals gras in een video game — het groeit tot een bepaalde hoogte en stopt dan.' Hij kijkt naar zijn eigen handen, zijn korte nagels. 'Of beter nog: maak ze van titanium en geef ze een praktisch doel. Ingebouwde schroevendraaiers bijvoorbeeld. Je duimt is plat, je wijsvinger is kruiskop. Of USB-aansluitingen in je vingertoppen.'

'USB-vingers,' herhaalt Gregor. Hij is gestopt met verbazing. Hij accepteert nu gewoon alles wat Jonas zegt.

'Voor data-overdracht!' Jonas knikt enthousiast. 'Raak iemands hand aan, en je kunt direct bestanden delen. Handshakes worden letterlijk functioneel. "Aangenaam kennis te maken" — boom, je hebt zijn cv gedownload. Efficiënt.' Hij kijkt uit het raam, zijn stem wordt zachter, bijna melancholisch. 'En emoties, Gregor.' De naam klinkt zwaarder nu. Zwaarder dan daarvoor. 'Waarom kunnen we boos worden op mensen die we liefhebben? Dat is toch programmeren voor beginners? Je bouwt een systeem waarbij de dingen die je het meest koestert, ook de dingen zijn die je het meeste pijn kunnen doen. Wie verzint dat?' Hij kijkt Gregor aan. Zijn ogen zijn moe nu. Voor het eerst vanavond ziet hij eruit als vijftig. 'God had gewoon een simpel systeem kunnen maken. Groen lampje bij mensen die je mag. Rood lampje bij gevaar. Zoals die batterij-icoontjes op je telefoon. Je ontmoet iemand — groen lampje — je weet meteen: dit is een goed persoon. Rood lampje? Wegwezen.'

'Maar,' begint Gregor, 'zouden emoties dan niet hun betekenis verliezen?'

Jonas is stil. Voor het eerst vanavond heeft hij geen onmiddellijk antwoord. Dan: 'Misschien. Maar we zouden wel minder lijden.' Hij haalt diep adem. 'Hij had gewoon een aan/uit-schakelaar voor ellende kunnen inbouwen. Ergens handig bij je oor. Verdrietig? Zet het uit. Bang? Uit. Boos? Uit. Klaar.'

'Maar dan zou je ook de goede emoties kwijtraken,' zegt Gregor zacht.

Jonas kijkt hem aan. Lang. Stil. 'Ja,' zegt hij uiteindelijk. 'Ja, dat klopt.'

Het is het eerste moment van twijfel. Het hangt in de lucht tussen hen, zwaar en ongemakkelijk.

Buiten knippert de stad. Binnen zoemt de airconditioning.

Jonas schraapt zijn keel. De twijfel is weg, vervangen door zijn eerdere enthousiasme. 'En dan,' zegt hij, zijn stem krijgt weer die dramatische toon, 'de voedselverwerking.'

Hij pauzeert voor effect. 'Het systeem om voedsel te verwerken is ronduit inefficiënt. Alles wat we eten verdwijnt grotendeels als... nou ja, decoratie voor rioolratten.'

Gregor grinnikt. Hij kan het niet helpen. Het geluid ontsnapt voordat hij het kan tegenhouden.

Jonas glimlacht. 'Grappig, maar waar. Ik stelde voor dat mensen hun afval zouden kunnen recyclen tot nuttige producten. Bijvoorbeeld glitter, confetti, of zaadjes voor zonnebloemen.' Hij spreidt zijn handen, alsof hij een veld laat zien. 'Stel je voor: elke poepbeurt eindigt in een veld vol bloemen. Dat noem ik scheppingsvreugde. Letterlijk. Je zou trots kunnen zijn op je toilet bezoek. "Kijk, ik heb vandaag drie rozenstruiken gemaakt."

'Poep... die bloemen wordt.' Gregor schudt zijn hoofd. 'Dat is...'

'Geniaal?' vult Jonas aan.

'Absurd,' zegt Gregor, maar hij lacht.

'Waarom niet? Het is toch organisch materiaal. In plaats van het weg te spoelen, gebruiken we het. Denk aan de tuinindustrie — niemand hoeft meer mest te kopen. Je produceert het zelf.' Hij leunt naar voren, zijn ogen glinsteren. 'En als je genoeg vezels eet, misschien zelfs wat kleurrijke bloemen. Eet bieten, krijg rode rozen. Eet blauwe bessen, krijg vergeet-mij-nietjes. Je zou je dieet kunnen aanpassen aan je tuinplan. Strategisch poepen.'

'Strategisch poepen,' herhaalt Gregor. Hij schrijft het op. Hij weet niet waarom. Het staat nu op papier, met zijn handschrift, met zijn naam eronder.

Gregor leunt achterover. Zijn stoel kraakt. Zijn rug doet zeer. Hij kijkt naar zijn notitieblok — vol gekrabbeld met woorden die hij nooit gedacht had op te schrijven.

Okselkieuwen. USB-vingers. Bloemenpoep. Strategisch poepen.

Hij kijkt op naar Jonas. De man zit nog steeds op dezelfde manier, nog steeds kalm, nog steeds overtuigd van elk woord dat hij heeft gezegd.

Het glas water staat nog steeds onaangeroerd op tafel. De condensatiekring is groter nu, een perfecte cirkel die langzaam uitdijt naar de rand van het glas.

Buiten is de stad donkerder geworden. De lichten feller. De straten beneden zijn strepen van beweging, auto's en mensen die van A naar B gaan, onbewust van het gesprek dat hier heeft plaatsgevonden.

'Jonas,' zegt Gregor uiteindelijk. Zijn stem is schor. Hij schraapt zijn keel. 'Één laatste vraag.'

Jonas knikt. 'Ga je gang.'

'Denkt u echt dat God naar u zou luisteren?' Gregor pauzeert. 'Als Hij bestaat, natuurlijk.'

Jonas kijkt hem aan. Zijn gezicht is sereen, kalm, maar er is iets in zijn ogen — iets dat zweeft tussen overtuiging en wanhoop.

'Gregor,' begint hij, en zijn stem is zachter nu, menselijker, 'God heeft de hele schepping gemaakt in zes dagen. Zes dagen.' Hij steekt zes vingers op. 'Zelfs de beste projectmanager maakt fouten onder die tijdsdruk. Deadlines, weet je. Hij had waarschijnlijk een leidinggevende die zei: "Het moet klaar zijn voor zondag, dan hebben we de opening." Geen tijd voor testen. Geen tijd voor beta-versies.' Hij laat zijn hand zakken. 'Ik bied alleen maar wat debugging aan. Een patch. Een update. Schepping 2.0, als je wilt.'

'En als Hij niet luistert?'

Jonas pakt het glas water. Eindelijk. Hij tilt het op, draait het in het licht. De condensatie glinstert.

'Dan blijven we leven met okselzweet in plaats van kieuwen. Met vermoeidheid in plaats van batterijen. Met tenen die tegen tafelpoten stoten.' Hij neemt een slok. Een lange slok. Zet het glas neer. 'Maar in ieder geval,' — hij kijkt Gregor aan, en voor het eerst glimlacht hij niet — 'heb ik het geprobeerd.'

Stilte.

De technicus achter de camera's zet zijn koffiebeker neer. Het geluid echoot.

Gregor kijkt naar de camera, naar de rode lampjes die niet bestaan omdat dit geen live-uitzending is, naar de stad buiten die blijft bewegen alsof dit gesprek nooit heeft plaatsgevonden.

Hij kijkt naar Jonas, die nog steeds op de bank zit, zijn gewaad nog steeds in perfecte plooiën, zijn haar nog steeds in dezelfde richting, alsof er een wind waait die alleen hij kan voelen.

'Dames en heren,' zegt Gregor langzaam, elk woord afwegend, 'dit was Jonas Iskariot.'

Hij pauzeert.

'De adviseur van God.'

Weer een pauze.

'Of een man met té veel vrije tijd.'

Jonas lacht. Het is geen brede lach, geen grinnik. Gewoon een zachte lach, diep en warm, alsof Gregor een grap heeft gemaakt die alleen zij tweeën begrijpen.

'Soms is dat hetzelfde, Gregor.' Hij staat op, soepel, zijn knieën kraken niet. 'Soms is dat hetzelfde.' Hij loopt naar de deur. Zijn blote voeten maken geen geluid op het linoleum. Zijn gewaad beweegt alsof er nog steeds een wind waait. Zijn hand rust op de deurklink.

Hij kijkt om. 'Bedankt voor het gesprek.' Dan is hij weg. De deur sluit. Zacht. Bijna onhoorbaar.

Gregor zit alleen in de glazen doos, 47 verdiepingen boven de stad. Het glas water staat nog op tafel, half leeg nu, de condensatiekring compleet.

Achter hem zegt de technicus: 'Dat was... interessant.'

Gregor kijkt naar zijn notities. Pagina's vol absurditeiten. Oplossingen voor problemen die niemand heeft. Of misschien wel. Hij draait zijn pen rond tussen zijn vingers.

Ergens, misschien, kijkt iemand vanaf een wolk omlaag en denkt: Hmm. Okselkieuwen. Dat is eigenlijk niet eens zo'n slecht idee. Of misschien niet.

De stad knippert. De lichten bewegen. Het leven gaat door.

En ergens in een kantoorgebouw, op de 47e verdieping, zit een man met een notatieblok vol absurditeiten en vraagt zich af of hij gek is geworden, of dat de wereld gek is geworden, of dat het misschien altijd al zo was.

Hij kijkt naar het glas water. Pakt het op. Drinkt het leeg.

EINDE